

Müslüman mı, Yoksa Tebaa mı Yetiştiriyoruz?

<http://akilvefikir.org/2014/08/18/musluman-mi-yoksa-tebaa-mi-yetistiriyoruz/>

Aslında, asırlardır birinci kaynaktan gelen İslam fikrinin anlaşılmasının neticesi olarak biz, gençliğimizi yanlış eğitiyoruz. Düşmanımız eğitilmiş, sert ve pervasız, Müslüman ülkeleri teker teker işgal ederken biz gençliğimize nazik olmasını, “sineğe bile kötülük düşünmemesini”, kaderine boyun eğmesini, “her türlü iktidar Allah’tan olduğuna göre” her türlü iktidara itaat içinde olmasını öğretiyoruz.

Bu makaleyi, ebeveynlerimiz ve dinî öğretmenlerimizle küçük bir sohbet olarak tasavvur ediyorum.

Kısa bir süre evvel, iyi ve heyecanlı bir Müslüman olan yakın dostumu, Müslüman gençliğin eğitimi hususunda bir makale yazarken buldum. Bitmemiş, fakat ana fikirleri ortaya konmuş olan makaleyi okudum. Dinin ruhuna uygun bir eğitimde ısrar ederken dostum, ebeveynleri, çocukları nezdinde nezaket, iyi davranma, tevazu, kendisini ön plana çıkarmama, merhamet, bağışlama, kadere boyun eğme, sabır vs. hasletlerini kazandırmaya davet ediyordu. O, çocukların sokaktan, kovboy ve kriminal filmlerinden, faydasız basından, saldırganlığı ve yarışmacılık ruhunu tahrik eden sporlardan vs. uzak tutulmaları hususunda eğitimcileri özellikle ikaz ediyordu. Yine de dostumun makalesinde en sık rastlanan kelime “itaat” idi. Evde çocuk ana ve babaya, mektepte hocaya, okulda öğretmene, sokakta düzen koruyucusuna (polise), yarın ise işte müdüre, şef ve sorumluya karşı itaatkâr olmalıydı.

“İdealini” tasvir etmek maksadıyla yazar, her türlü kötülükten sakınan, sokakta dövüşmeyen, kovboy filmleri seyretmeyen (onun yerine müzik okuluna giden), futbol oynamayan (çünkü bu spor çok fazla serttir), uzun saçlı olmayan, kızlarla gezmeyen (“zamanı gelince anne ve babası onu evlendirir”) bir çocuğu tasvir etmektedir. O asla bağırılmaz, sesi hiçbir yerde duyulmaz, o her zaman ve her yerde teşekkür eder ve özür diler. Yazar söylemiyor ancak devam edebiliriz: Hakkını yiyorlar o susuyor, şamar vuruyorlar o karşılık vermiyor, sadece bunun iyi bir şey olmadığını ortaya koymaya çalışıyor. Tek kelimeyle o “karıncayı bile ezmeyenler”dendir.

Bu makaleyi okurken, cehenneme giden yolun iyi niyetli taşlarıyla döşendiğini ifade eden o sözü anladım. Ve sadece bu değil, bizim son asırlardaki gerilememizin en az bir sebebini tespit ettiğimi düşünüyorum: İnsanların hatalı eğitimi.

Aslında, asırlardır birinci kaynaktan gelen İslam fikrinin anlaşılmasının neticesi olarak biz, gençliğimizi yanlış eğitiyoruz. Düşmanımız eğitilmiş, sert ve pervasız, Müslüman ülkeleri teker teker işgal ederken biz gençliğimize nazik olmasını, “sineğe bile kötülük düşünmemesini”, kaderine boyun eğmesini, “her türlü iktidar Allah’tan olduğuna göre” her türlü iktidara itaat içinde olmasını öğretiyoruz.

Gerçek kökenini bilmediğim, fakat kesin olarak İslam’dan kaynaklanmayan itaatin bu mutsuz felsefesi mükemmel ve bahtsız bir şekilde birbirini tamamlamaktadır: Bir taraftan o, canlı olanları ölü haline getirmekte, diğer taraftan ise din adına yanlış ülkeleri ön plana çıkararak, daha yaşamadan evvel ölen kimseleri İslam’ın etrafına toplamaktadır. O, normal insan mahlûklarından, suç ve günah duygularının takibatında, aynı zamanda hakikatten kaçan ve pasiflik ve tesellide sığınak arayan hayatı ıskalamış şahsiyetler için çok cazip olan, kendinden emin olmayan insanlar yaratmaktadır.

Günümüz uyanış asrında, bizzat İslam düşüncesinin savunucuları veya kendini öyle tanımlayan kimselerin her türlü karşılaşmayı (kavgayı) rutin olarak kaybetmeleri ancak bu şekilde açıklanabilir. Yasaklar ve ikilem felsefeleriyle ağa yakalanmış olan yüksek ahlak sahibi bu insanlar, ne istediklerini bilen ve hedeflerine ulaşmak için her aracı mubah gören, daha az ahlaklı, az medenî fakat kararlı ve acımasız karşıtlarıyla karşılaşmalarında kendilerini ikinci derecede (alt, aşağı seviyede) görmektedirler.

Müslüman halkları idare eden kimselerin İslam içinde terbiye görmüş ve İslam düşüncesinden esinlenmiş kişilerden olmalarından daha tabii ne olabilir? Ancak onlar bunu basit bir sebepten dolayı başaramamaktadırlar: İdare etmek için değil idare edilmek için eğitilmişlerdir.

Müslüman ortamında bizzat Müslümanların topraklarına hâkim olan yabancılara, yabancı fikirlere ve siyasî ve ekonomik zulme karşı direnç göstermelerinden daha mantıklı bir şey ne olabilir? Ancak onlar bunu yine o bilinen sebepten dolayı yapamamaktadırlar: Seslerini yükseltmek için değil, itaat etmek için eğitilmişlerdir.

Müslüman değil, tebaa... Mükemmel, sakın, tam tebaa. Neredeyse uşaklar eğitiyorduk (veya topluyorduk). Bizimle her türlü iktidara ne mutlu!

Fitne, esaret ve adaletsizlik dolu olan bir dünyada, gençliğe sakınmasını, sakın olmasını, itaat etmesini öğütlemek aynı zamanda kendi halkının ezilmesine ve esir edilmesine ortak olmak değil midir?

Söz konusu psikolojinin birçok bakış açısı vardır. Onlardan biri her zaman tekrarlanan geçmiş hakkındaki hikâyedir. Gencimize İslam’ın ne olması gerektiği değil, eskiden ne olduğu anlatılmaktadır. O, Elhamra ve geçmişteki fetihleri, Bin bir Gece’nin şehri Bağdad, Semerkand ve Kurtuba’daki zengin kütüphaneleri bilir. Onun ruhunu devamlı olarak geçmişe doğru çevirmektedirler ve o, onda yaşamaya başlar. Tabii ki geçmiş önemlidir. Ancak bugün, eski atalarımızın yaptığı mükemmel güzellikteki tüm camileri saymaktan çok, mahallemizdeki mütevazı camimizin eskimiş çatısını tamir etmek daha önemlidir. Hatıraları ve geçmişi arzulararak yaşamaya sebep olarsa eğer, bütün o muhteşem tarihi yakmak gerekecek galiba. Eğer, geçmişte yaşanamayacağını ve

kendimizin bir şeyler yapmamız gerekeceğini öğrenmemiz şart olacaksa, o muhteşem abideleri yakmak daha iyi olur.

Bu yıkıcı teslimiyetçilik ve karşı gelmeme pedagojisinin, en az elli yerinde mücadele ve direniş prensiplerinin zikredildiği Kur'an adına öğütlenmesi ayrı bir paradokstur. Rahatlıkla söylenebilir ki Kur'an teslimiyetçiliği yasaklamıştır. Çok sayıda sahte büyüklük ve otorite yerine Kur'an, sadece tek ve biricik teslimiyeti tesis etmiştir: Allah'a olan teslimiyet. Ancak Allah'a olan bu teslimiyette Kur'an insan için özgürlük inşa ederek, onu bütün korkulardan ve diğer bütün teslimiyetlerden kurtarmıştır.

Şimdi, ana babalara ve eğitimcilerimize ne gibi tavsiyelerde bulunabiliriz?

Her şeyden evvel, gençlerde bulunan güçleri öldürmemelerini tavsiye edebiliriz. Öyle yapacaklarına, onları yönlendirsinler ve belli bir şekle soksunlar. Onların uyuşuğu Müslüman değildir ve ölü birini İslam'a "çevirmenin" imkânı yoktur. Müslümanları eğitmek için insanları eğitsinler, hem de en mükemmel ve kapsayıcı şekilde. Onlara tevazudan çok şeref ve haysiyet, teslimiyetçilikten çok cesaret, merhametten çok adalet hakkında konuşsunlar. Kendi yolundan gidecek ve bunun için kimseden izin istemeyecek şeref sahibi bir nesil yetiştirsinler.

Çünkü aklımızda hep tutalım: İslam'ın ilerlemesini -her türlü ilerlemeyi olduğu gibi- sakın ve teslimiyetçi kimseler değil, cesur ve itiraz (isyankar) ruhlu kimseler gerçekleştirecektir.

Kasım, 1971

Aliya İzzetbegoviç, İslami Yeniden Doğuşun Sorunları, Çev: Dr. Rahman Ademi, Fide Yayınları, İstanbul 2010